

INLEIDING

Het ICP Orchestra is een orkest van de buitencategorie. Het bestaat meer dan vijftig jaar, het is wereldberoemd, er worden academische studies naar gedaan, de composities, gedichten, kattenbelletjes, etc , kortom al het erfgoed van oprichter Misha Mengelberg worden via een nationaal archief toegankelijk gemaakt, en last-but-not-least; het speelt wereldwijd voor een trouw publiek en voor een groeiend nieuw en jong publiek.

Bij ieder concert van het ICP Orchestra zijn er punten van muzikale herkenning, om je aan vast te klampen, thema's composities. Toch zal het meeste publiek, net als de musici, een flinke inspanning moeten leveren. Het is een kwestie van beginnen en vooral luisteren naar elkaar. Het sociale proces. Een groepsgebesprek eigenlijk, waarbij ieder iets vertelt en de anderen daar iets aan toevoegen, bevestigend of ontkennend. Tegenargumenten in de ring werpen. Soms komt men, al even spontaan tot een gezamenlijke conclusie. Een groepsrescendo dat er uitgegoid wordt.

Geen twee improvisaties zijn hetzelfde. Na al die jaren nog steeds niet. ICP valt niet in herhalingen, per definitie niet.

Het ICP Orchestra en het idee ICP is hetzelfde en tegelijkertijd verschillend. Een orkest van de buitencategorie!

1) Activiteiten

The ICP Orchestra : A musical road map that could end up taking you anywhere.

- the Herald (Glasgow) November 2018

Wat is ICP?

ICP is een groep vrije vogels zou men denken en toch zo stipt en precies als het erop aankomt. Dertig, veertig, vijftig jaar ervaring om met elkaar - en tegen elkaar - te spelen, de manier om over muziek na te denken, muziek te maken, muziek te beleven, muziek te zijn.

Het Idee ICP

Het idee ICP kan niet worden gekristalliseerd in bepaalde mensen. Net zoals Boeddhisme niet tot de Boeddha beperkt mag zijn, maar door diegenen die hem volgen. Misha Mengelberg is er niet meer in levende lijve maar zijn geest, zijn voorbeeld wordt nog gevolgd. Ook als zijn eigen composities niet meer de hoofdrol spelen in de optredens van het ICP.

ICP Orchestra is een levend organisme., Het is nooit een Misha Mengelberg of Han Bennink Band of Ensemble geweest, en daarom blijft het ICP vol bruisende, steeds nieuwe muzikale energie.

Zoals het ICP motto is "Never the same show twice" - nooit wordt er een voorgedrukt programma bedacht, ook niet als met de hedendaagse klassieke collegae van het NAP samen gespeeld wordt. Ook daar werd kort van tevoren besloten wat gespeeld wordt en in welke volgorde. Het blijft levend en verrassend, ook voor de musici zelf. Anders is er toch geen lol aan ?

Toch heerst binnen het ICP een muzikale discipline - want als ze niet de basis en elkaar kennen, kunnen ze niet improviseren op hoog niveau.

From ragtime to swing, bop to free jazz, classical to carnival, the ICP Orchestra continues to be at the forefront of experimental music. Nothing else sounds quite like them and no two gigs are ever alike. - Café Oto, December 2018

ICP in 2018

Tijdens het speeljaar 2018 is het ICP langzaam bijgekomen van de hectiek en intensiteit van het jubileumjaar 2017. Toch zijn er 66 optredens gespeeld in verschillende combinaties . ICP heeft veel van zich laten horen in Nederland (44 van de 66 concerten) en verder in

Italië, Engeland, Zwitserland, Duitsland, België, Polen, Oostenrijk, Slovenië, Frankrijk, Zweden en Schotland.

Het jaar begon in Bergen in Museum Kranenburgh als vrolijke nasleep (en Nieuwjaarsconcert) van een reeks rondom Han Bennink en zijn tentoonstelling aldaar die in oktober 2017 geopend werd. Het jaar eindigde in Amsterdam bij het jaarlijkse benefietconcert (een Kerstachtig feest) voor het Nederlands Jazz Archief met het ICP sextet en muziek van Misha Mengelberg en oud-ICP'er Sean Bergin.

Concerten voltallig 10-leden ICP Orkest

Het voltallige 10-koppige ICP orkest kwam in de lente van 2018 samen voor een aantal concerten in Nederland, waaronder een opmerkelijke uitvoering van Louis Andriessen's "Dat gebeurt in Vietnam" alsmede Misha Mengelberg's "Vietcong" in Museum Eye op 5 mei, als deel van een programma rondom de woelige dagen van mei 1968. Verder heeft het orkest gespeeld in Zeist in het Beauforthuis, dat een aangenaam en klein zaaltje is. In Haarlem speelt het orkest graag in de Pletterij, ook een podium met een lage drempel. Uiteraard speelde het ICP in het Bimhuis, en dan nog in Den Bosch in de voormalige Toonzaal. Een eigen georganiseerde concert in de Arminiuskerk te Rotterdam was muzikaal bijzonder maar, naar ons oordeel, wisten we onvoldoende publiek te bereiken..., nog een rondje naar Slovenië (Festival in Cerkno) en Wenen (Porgy & Bess) en dan was het rustig voor het 10-tet tot een optreden in Venlo in augustus. Daar kwam een ongekende horde mensen op af bij het Zomerparkfeest, een groot popfestival. En iedereen bleef ondanks het grote aanbod op de talloze andere podia. Het publiek werd verrast en raakte totaal gefascineerd.

In december waren er nog concerten in Londen bij Café Oto. Dat podium heeft het ICP een tweedaagse 'residency' aangeboden. De bezoekers waren grotendeels oude vrienden uit de Engelse scene. Daar heerst een waardering van de heftige maar toch vrolijke geest van ICP, en 'a good time was had by all' Londen is altijd leuk om te spelen maar levert financieel het weinig op.

Daarna nog een laatste concert in Utrecht, Tivoli Vredenburg op zaterdag 8 december met het gehele orkest. In totaal waren er dus 12 ICP tentet 'puur' optredens.

Kleinere bezettingen

Er zijn vele concerten in 2018 gespeeld in kleinere bezettingen, zoals de steeds populairder wordende duo van Han Bennink met Joris Roelofs, maar ook Tobias Delius en Tristan Honsinger als duo, en trio's zoals Han met Ernst Glerum en Wolter Wierbos, of het "Groet !" duo Han met Guus Janssen. Bij iedere manifestatie groot of klein van het fenomeen ICP is de leidraad vrij denken en improviseren, met de fundamenteën van beheersing van het instrument en kennis van het oeuvre.

Ook met oud ICP'er Peter Brötzmann werd gespeeld, alsmede met Aki Takase - die in Tokyo onlangs met ICP de rol van Misha Mengelberg innam.

In maart was Han Bennink artist-in residence- in Brussel waar hij de vrijheid had om zijn ICP collegae (Wolter, Mary Oliver, Michael Moore, maar ook Nora Mulder) mee te nemen voor een drietal concerten.

Het idee ICP is een fluïde idee, vandaar dat het steeds nieuwe richting op gaat met nieuwe aanhangers van de ICP filosofie, zoals Joris Roelofs, Morris Kliphuis, Ben van Gelder, Jorrit Westerhof en Reinier Baas. ICP heeft nu al een spin-off in het Picatrix trio - Greetje Bijma, Mary Oliver en Nora Mulder.

Samenwerkingen

In 2018 is ICP een aantal samenwerkingen aangegaan. Eerst in de HaFaBra wereld en de Stichting Kappellen. Daar zijn een aantal Misha Mengelberg composities gearrangeerd voor verschillende ensembles zoals de AMC Big Band, de Bucket Band, het Straatorkest Toos ! en de Waterlandse Harmonie. Daar hebben solisten - Han, Tobias, Ab, Wolter, Michael en ook Morris Kliphuis, van het ICP meegespeeld,

buiten op het Thorbeckeplein, Frederiksplein, het Oosterpark, en ook in Muiderberg en Ransdorp.

Dit project krijgt een vervolg: in 2019 gaat ICP een aantal concerten spelen met het gehele orkest en de Waterlandse Harmonie met een repertoire van stukken van zowel Misha Mengelberg als (oud) ICP-er Sean Bergin.

Verder heeft ICP met het Nieuw Amsterdams Peil een gewaagd programma uitgevoerd - 'Rokus de Veldmuis en zijn vrienden' ofwel 'Patsboem'

De uitgangspunt was de invloeden op muziek van Misha Mengelberg - zoals Igor Strawinsky, John Cage, en ook zijn eigen vader Karel Mengelberg. Het was een bijzonder belevenis - ICP moest echt repeteren en noten lezen, met meer precisie, terwijl de collegae van het NAP juist moesten improviseren en lossier spelen. Het eerste concert was bij Arte in Arnhem en een wellust voor de oren, daarna nog in Amsterdam (Bimhuis), Haarlem (Pletterij) en in Parma, Italië. In Parma werd ook de documentaire van Cherry Duyns "Misha Enzovoort" vertoond en is het concert opgenomen door RAI Radio Tre.

Het concert in Haarlem werd live gestreamd en kan nog wereldwijd gezien worden op

<https://www.youtube.com/watch?v=WjhsjsvlJWs>

Op 12/13 november werden er opnamen gemaakt in het Bimhuis van het programma van het ICP met NAP - die zullen in de lente 2019 gepresenteerd worden.

Eind november heeft ICP samen met het GIO (Glasgow Improvisors Orchestra) in Glasgow gespeeld. Op een moment stonden er 35 mensen op het podium een grote improvisatie te spelen onder leiding van onze dirigent/danser Tristan Honsinger. Ook hier hebben wij een aantal Mengelberg stukken met de gehele groep gespeeld, en ICP heeft ook een eigen set gedaan.

Workshops / educatie / jeugd

In Amsterdam heeft het tentet in april (met het programma Bim Bam Bennink) en in november met het NAP kinderconcerten gespeeld - met 'dieren' stukken zoals Misha het fijn vond o.a. Kneushoorn, Rokus de Veldmuis, de Hondenmepper, De Sprong O Romantiek der Hazen en als special nog een stukje van Ron Ford "RatRace".

In Parma gaven leden van het ICP een workshop aan het Conservatorio di Musica Arrigo Boito. Het was zeer mooi om te zien dat de studenten allemaal van Misha Mengelberg gehoord hadden en een aantal van de musici al ensembles hadden waar de muziek van Misha regelmatig gespeeld werd.

Uiteraard heeft Han Bennink overal verder nog solo opgetreden. Hij is in 2018 al 76 geworden maar zijn energie en speelvreugde laat hij niet los. Zo was hij te horen in Genève bij het AMR, in Warschau bij het MOZG, op het Wonderfeelfestival al spelend op beelden uit zijn levensgeschiedenis, in Den Haag tijdens het hippe Today's Art Festival, in Breda bij de fototentoonstelling, en in Bergen om de feestelijkheden rond het 25 jarig bestaan van Museum Kranenburgh af te trappen met 'Breakfast with Han Bennink'.

Op 11 november heeft Han Bennink in Alkmaar de Victoriefonds Cultuurprijs gewonnen in de categorie podiumkunsten. De vakjury over Bennink: *"Of het nu de free jazz en geïmproviseerde muziek is, in groepsverband of solo, altijd is Han Bennink onmiskenbaar aanwezig. Zijn vele samenwerkingen met zo'n beetje alles en iedereen tussen The Ex en Guus Janssen in, getuigen van een open en vrije geest. Zo begeleidde hij, piepjong nog, de grootste Amerikaanse jazzmusici: saxofonisten als Sonny Rollins, Johnny Griffin en Hank Mobley. Bij Bennink valt op dat traditie en vernieuwing hand in hand kunnen gaan. Steeds verrast hij zijn publiek, hij is onvoorspelbaar, blijft experimenteren en zoekt de maximale vrijheid."*

Nieuwe Producties in 2018

ICP 059 "ICARUS" CD met Han Bennink & Joris Roelofs

ICP 060 "ICARUS" LP/Vinyl met Han Bennink & Joris Roelofs

In het kader van educatie, musicologie, maatschappelijke betekenis - alhoewel het geen ICP productie is, kwam het boek *The Instant Composers Pool And Improvisation Beyond Jazz* van Floris Schuiling uit bij Routledge :

The Instant Composers Pool and Improvisation Beyond Jazz contributes to the expansion and diversification of our understanding of the jazz tradition by describing the history and practice of one of the most important non-American jazz groups: The Instant Composers Pool, founded in Amsterdam in 1967.

The Instant Composers Pool describes the meaning of "instant composition" from both a historical and ethnographic perspective. Historically, it details instant composition's emergence from the encounter between various overlapping transnational avant-gardes, including free jazz, serialism, experimental music, electronic music, and Fluxus. The author shows how the improvising musicians not only engaged with the cultural politics of ethnicity and race involved in the negotiation of the boundaries of jazz as a cultural practice, but transformed the meaning of music in society—particularly the nature of improvisation and performance. Ethnographically, The Instant Composers Pool encourages readers to reconsider the conceptual tools we use to describe music performance, improvisation, and creativity. It takes the practice of "instant composition" as an opportunity to reflect on music performance as a social practice, which is crucial not only for jazz studies, but for general music scholarship.

.....

Vooruitblik 2019

De eerste stappen naar het conserveren en bewaren van een overzicht van het erfgoed van Misha Mengelberg zijn gezet, om zo de toegankelijkheid en de overdracht aan een nieuwe generatie musici te waarborgen. Gesprekken met het Nederlands Muziek Instituut zijn in een gevorderd stadium.

Hiervoor zal met de erven Mengelberg een aparte stichting worden opgericht.

Het voltallig ICP heeft concerten voor de boeg in Italië, Portugal, en Nederland. Kleinere bezettingen worden gestuurd naar Polen, Engeland, Italië. Ook zal de "Masters of Improvisation" plaatsvinden in het Koninklijke Conservatorium in Den Haag,

De samenwerking met de Waterlandse Harmonie wordt voortgezet in de vorm van een aantal concerten in Nederland.

Nieuwe ICP CD releases staan op stapel: een van het project met het Nieuw Amsterdams Peil, van het Picatrix trio en één van het voltallige ICP orkest.

Er zijn gesprekken met boekers voor de uitbreiding van speelmogelijkheden op de poppodia en -festivals.

Er zijn voorbereidingen gestart voor een theatertournee in het najaar van 2020; er zijn oriënterende gesprekken gaande zijn met theater groepen zoals De Warme Winkel.

*The **ICP Orchestra** are consistently at the top of their game – or games, and there are many of them – a phenomenal force of musicianship, invention, wit and feet-on-the-ground engagement. -
London Jazz News, 8 december 2018*

**

De impact van ICP

De impact van ICP speelt zich op verschillende niveaus af.

Allereerst natuurlijk de impact die muziek heeft op zijn luisteraars.

Muziek in zijn algemeenheid en dus ook de muziek van ICP brengt emotie bij de mensen.

Het roept vreugde op, of blijdschap, nieuwsgierigheid, droefenis, reflectie.

Muziek laat mensen nadenken, soms schuurt het, het roept op tot verwondering, activeert mensen. Het brengt ook mensen samen, zorgt voor discussie. Zo verrijkt muziek het leven.

ICP heeft daarnaast impact op het werk van andere musici: ICP, onze muziek en onze manier van werken, inspireert andere componisten en musici om het experiment op te zoeken en nieuwe muzikale wegen in te slaan.

ICP heeft in de loop van de tijd de kunst van het improviseren op een hoger plan heeft gebracht. Door dit te delen met jongere generaties (o.a.. tijdens de Dutch Impro Academy) is deze kunst verder reikend dan alleen het eigen ensemble.

Een bijzondere impact doet zich voor bij de kinderconcerten van ICP.

Waar volwassenen wellicht een voorafgaand idee hebben over de (on)toegankelijkheid van de muziek, zijn kinderen hier doorgaans niet mee bezig. Zij weten vaak moeiteloos de muziek tot zich te nemen: er is bedrijvigheid op het podium, de interactie tussen musici en musici/publiek is vaak optimaal en duidelijk zichtbaar, luisteren is nodig maar stilzitten zeker niet, meezingen en meebewegen mag. Dit alles maakt dat kinderconcerten een bijzondere ervaring opleveren; voor de kinderen zelf maar ook voor de volwassenen die zich verbazen over dit speelse gemak.

Aart Strootman schreef voor Kluster 5 het prijswinnende stuk After After Party: "I wrote out a solo played by Dutch jazz pioneering pianist Misha Mengelberg, played in the last phase of his life. Suffering Alzheimer he sat behind the piano and played the most heartbreaking piano duo together with Emily Glerum,

daughter of Ernst Glerum with whom Misha played numerous concerts in the ICP orchestra. The old man and the little girl were filmed by Bas Andriessen who coined the beautiful moment 'after party'. This I turned into 'after after party'.

Bijna alle musici van ICP doceren aan diverse conservatoria; in Nederland is dat Wierbos in Arnhem, Glerum in Amsterdam, Moore in Groningen, Janssen in Den Haag en Oliver in Utrecht. Deze posities zouden ze niet hebben zonder jarenlange betrokkenheid bij ICP en via hun wordt de idee ICP verder verspreid.

Andere stakeholders

In 2018 had het ICP wederom een goede binding met zowel het Bimhuis als de Roode Bioscoop, het Koninklijke Conservatorium alsmede ArtEZ. De Pletterij in Haarlem is tot een bevriend podium geavanceerd en er is ook een sterke band ontstaan met TivoliVredenburg in Utrecht na het curatorschap van Han Bennink tijdens het festival Le Guess Who in 2017. Natuurlijk zijn alle medemusici van ICP 'stakeholders' en alle jonge musici (Joris Roelofs, Jorrit Westerhuis, Reinier Baas, Ben van Gelder en anderen) waarmee ICP werkt ook, alsmede het publiek, oude bekende en nieuw gezichten.

Het Fonds Podiumkunsten is de belangrijke financier van ICP. Voor het erfgoed van Misha is de Stichting Misha Mengelberg in oprichting. Deze neemt partituren, gedichten, tekeningen, kattenbelletjes en alle andere (papieren) zaken van Misha onder beheer en ontsluit dat.

Megatravel voor de internationale reizen en Subterrean voor zowel de distributie van geluidsdragers als voor de website zijn essentiële partners van ICP.

Kansen en bedreigingen voor ICP

We zien kansen in de het veranderende programmeringsbeleid van popfestivals en poppodia: meer dan voorheen kijken popprogrammeurs over de grenzen van het genre heen en zoeken naar interessante vertegenwoordigers van andere genres en naar mooie cross-overs. Het succes van het ICP bij Le Guess Who in 2017 en het Zomerparkfeest in Venlo in augustus 2018 hebben ons gesterkt in het idee dat ook voor ICP hier kansen liggen.

Bedreiging is dat de huidige leden van het ICP steeds ouder worden, de oudste, tevens mede oprichter van ICP Han Bennink, is inmiddels 76. Maar de 'pool' breidt zich gestaag uit met jongere ICPers die in verschillende formaties meespelen en zich ook in het ICP orkest verdienstelijk maken als vervangers. Verdere bedreiging is dat de podia steeds minder financiële ruimte hebben om een 10-mans orkest naar behoren te betalen.

Reflectie op het financiële resultaat en de financiële positie

In 2018 heeft ICP een positief exploitatieresultaat behaald van € 26.884. Na verwerking van dit resultaat in het vermogen resulteert een eigen vermogen van € 39.427 negatief. Dit negatief eigen vermogen wordt gedekt door het extra voorschot, opgenomen als langlopende schuld op de balans, van € 41050 ontvangen in 2017. Gezien het feit dat dit voorschot niet als extra subsidie inkomsten opgenomen mag worden maar op de balans zichtbaar gemaakt moet worden als langlopende schuld is het negatief eigen vermogen van ICP zo hoog.

Het bestuur heeft er bewust voor gekozen dit extra voorschot te besteden aan het grote aantal activiteiten van ICP in het jubileumjaar 2017.

Er is geen reden om aan te nemen in 2019 en 2020 dit bedrag niet volledig gedekt zal worden.

Gerealiseerde prestaties, geografische spreiding en eigen inkomsten

ICP heeft in 2018 66 uitvoeringen gerealiseerd, waarvan 44 in Nederland en 22 in het buitenland - ver boven de prestatie eis van 46 uitvoeringen.

Met concerten in Bergen NH, Egmond, Alkmaar, Haarlem, Den Bosch, Breda, Amsterdam, Utrecht, Den Haag, Rotterdam, Hoogersmilde, Gersloot, Garnwerd, Groningen, Muiderberg, 's Gravenland, Venlo, Arnhem is het bestuur van mening dat er ruimschoots voldaan is aan het vereiste van geografische spreiding.

De eigen inkomsten quote bedraagt 35% dit is boven de vereiste eis van 30,7% conform de toekenning.

8. Werkgeverschap, toepassing WNT, samenstelling bestuur en directie, Codes Culturele Diversiteit en Cultural Governance

Stichting ICP heeft geen vast personeel in dienst. Vanaf 2018 is iedere musicus op basis van facturatie gaan werken. De zakelijke leiding factureert eveneens op freelance basis. Het maximaal te factureren bedrag van de zakelijk leider is met € 36000 het hoogste jaarinkomen van een medewerker van stichting ICP. Hiermee blijven de inkomens, inclusief onkostenvergoedingen, ruim beneden de algemene norm als gevolg van de WNT.

Stichting ICP biedt geen pensioenvoorziening.

Op 31 december 2018 bestond het ICP orkest uit de volgende leden:

Han Bennink – drums

Guus Janssen – piano

Ernst Glerum – contrabas

Tristan Honsinger – cello

Mary Oliver – viool

Michael Moore – klarinet en alt saxofoon

Ab Baars – klarinet en tenor saxofoon

Tobias Delius – klarinet en tenor saxofoon
Thomas Heberer – cornet en trompet
Wolter Wierbos – trombone

Op 31 december 2018 bestond het bestuur van Stichting ICP uit de volgende leden:

Michiel Verschuijl – voorzitter - in functie 06-12-2012 / herbenoemd 06-12-2016

Els de Wit – penningmeester - in functie 01-12-2013 / herbenoemd 01-12-2017

Marcel Kranendonk – secretaris - in functie 06-12-2012 / herbenoemd 06-12-2016

Meier Boersma – lid - in functie 06-12-2012 / herbenoemd 06-12-2016

Marcel van den Broek - Lid - in functie 05-03-2018

Het bestuur is onbezoldigd.

De directie wordt gevoerd door Susanna von Canon als zakelijk leider.

Stichting ICP opereert volgens het bestuur en directie model. Het bestuur bepaalt het beleid van de stichting en ziet erop toe dat dit beleid uitgevoerd wordt door de directie en volgt de activiteiten van ICP nauwgezet.

Met betrekking tot de culturele diversiteit heeft ICP tot doel voor een cultureel divers publiek concerten te geven. Ook wordt bijgedragen aan de culturele diversiteit door de talloze internationale concerten. Bij vacatures in het orkest, in de organisatie en in het bestuur zal de selectie in de toekomst met oog op diversiteit plaats vinden.

Overigens is ICP Orchestra een bijzondere organisatie. Het is een stichting met een bestuur en een zakelijk directeur. Deze faciliteren de musici en het orkest.

Maar het zijn de musici die als groep geheel zelf het artistieke beleid bepalen, zonder betrokkenheid van directie of bestuur.

Namens het bestuur:

Michiel Verschuijl - voorzitter